

SPRÁVNÍ PRÁVO PROCESNÍ

JUDr. Barbora Košinárová, Ph.D.

OSNOVA

- 1. Správní řízení - pojem, prameny právní úpravy, stadia, fáze, základní principy**
- 2. Správní orgány jako subjekty správního řízení, místní a věcná příslušnost**
- 3. Účastníci správního řízení**
- 4. Vedení řízení a úkony správních orgánů**
- 5. Zahájení správního řízení, Nečinnost, Nicotnost**
- 6. Dokazování a důkazní prostředky ve správním řízení**
- 7. Zajištění účelu a průběhu správního řízení**
- 8. Správní rozhodnutí a jeho druhy**
- 9. Správní rozhodnutí a jeho náležitosti. Lhůty pro vydání rozhodnutí. Právní moc a vykonatelnost. Náklady správního řízení.**
- 10. Řádné opravné prostředky**
- 11. Mimořádné opravné prostředky**

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ – POJEM, PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY, STÁDIA FÁZE, ZÁKLADNÍ PRINCIPY

Správní právo procesní

Správní právo procesní upravuje procesně právní postup při rozhodování o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech účastníků správního řízení. Základním právním předpisem je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Některé právní předpisy upravují správní řízení odchylně od správního řádu. V těchto případech jde o zvláštní úpravu správního řízení (např. správní řízení podle stavebního zákona, správní řízení podle daňového řádu, přestupkové řízení apod.).

Správní řád a jeho vymezení

Pozitivní vymezení správního řádu: Správní řád upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.

Negativní vymezení správního řádu: Správní řád se nevztahuje na právní jednání prováděná správními orgány (jedná se o občanskoprávní jednání, obchodněprávní jednání či jednání v pracovněprávních vztazích) a na vztahy mezi orgány téhož územního samosprávného celku při výkonu samostatné působnosti.

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ – POJEM, PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY, STÁDIA FÁZE, ZÁKLADNÍ PRINCIPY

Subsidiární použití správního řádu

Správní řád upravuje subsidiární použití správního řádu, tedy pravidlo, že správní řád se použije v případě, že zvláštní právní předpis správního práva nestanoví jiný postup. Z dikce tohoto ustanovení vyplývá, že pokud zvláštní zákon pro určité správní řízení stanoví procesní odchylky od správního řádu, bude sice správní orgán v takovém správním řízení postupovat podle správního řádu, ale při řešení otázek upravených zvláštním zákonem musí namísto ustanovení správního řádu aplikovat ustanovení zvláštního zákona. Tato ustanovení pak mají přednost před právní úpravou správního řádu. Správní řád má tedy charakter obecného právního předpisu o správním řízení a zvláštní zákony charakter předpisů speciálních upravujících procesní odchylky.

Základní zásady činnosti správních orgánů §§ 2 až 8 SpŘ

Správní řád obsahuje v §§ 2 až 8 základní zásady správního řízení neboli základní zásady činnosti správních orgánů. Zásady definují podstatné rysy veškeré činnosti správních orgánů a vytvářejí základní osnovu, jíž jsou správní orgány povinny se bezvýjimečně držet. Základní zásady správního řízení v neposlední řadě slouží jako interpretační vodítko pro aplikaci zvláštních předpisů správního práva. Znalost těchto zásad je pro správné vedení správního řízení naprosto esenciální. Jedná se konkrétně o zásady:

- legality § 2 odst. 1
- zákaz zneužití správního uvážení § 2 odst. 2
- ochrany práv nabytých v dobré víře a oprávněných zájmů § 2 odst. 3
- souladu s veřejným zájmem a předvídatelnosti § 2 odst. 4
- materiální pravdy § 3
- rychlosti a procesní ekonomie § 6
- rovnosti účastníků a nestrannosti postupu správních orgánů § 7
- spolupráce správních orgánů a součinnosti § 8
- veřejné správy jako služby veřejnosti § 4

SPRÁVNÍ ORGÁNY JAKO SUBJEKTY SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ, MÍSTNÍ A VĚCNÁ PŘÍSLUŠNOST

Správní orgány a jejich příslušnost

Správní orgány jako vykonavatelé veřejné správy představují subjekty správního řízení, které se účastní procesněprávních vztahů, jejichž druhou stranu představují účastníci správního řízení. Je třeba zdůraznit, že pouze správní orgány, o nichž to stanoví zákon, jsou oprávněny provádět správní řízení a vydávat správní rozhodnutí. Jedná se o orgány moci výkonné, orgány územních samosprávných celků a jiné orgány, právnické a fyzické osoby, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.

Výkon státní správy je činnost svěřena správním orgánům, obdrží-li žádost nebo jiné podání, je jeho povinností zjistit, zda je k jeho vyřízení a vydání rozhodnutí věcně a místně příslušný. Příslušnost ve správním řízení je důležitým institutem vyjadřující vlastnost, kterou je určena oprávněnosti vyřídit a rozhodnout ve věci. Správní řád rozlišuje **věcnou a místní příslušnost** správních orgánů při výkonu veřejné správy.

Věcná příslušnost

Kritérium věcné příslušnosti určuje, který druh správního úřadu a jakého stupně je příslušný provést správní řízení a vydat rozhodnutí ve věci. Věcná příslušnost je určena jednotlivými zákony hmotného práva, například podle stavebního zákona, bude oprávněn vydat stavební povolení k výstavbě rodinného domu příslušný stavební úřad. Kdyby takové rozhodnutí vydal věcně nepřislušným správní orgán, šlo by nicotnost tohoto rozhodnutí. Nelze-li věcnou příslušnost při rozhodování v oblasti státní správy určit na základě zvláštního zákona, provede řízení v prvním stupni ústřední správní úřad, do jehož působnosti rozhodovaná věc náleží, popřípadě ústřední správní úřad, jehož obor působnosti je rozhodované věci nejbližší.

Spory o věcnou příslušnost (pozitivní / negativní) nazýváme jako **kompetenční konflikty**.

Místní příslušnost

Místní příslušnost správního orgánu je určena:

- v řízeních týkajících se činnosti účastníka řízení místem činnosti,
- v řízeních týkajících se nemovitosti místem, kde se nemovitost nachází,
- v ostatních řízeních týkajících se podnikatelské činnosti účastníka řízení, který je fyzickou osobou, místem podnikání,
- v ostatních řízeních týkajících se fyzické osoby místem jejího trvalého pobytu, popřípadě místem pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince; nemá-li fyzická osoba místo trvalého pobytu na území České republiky, je místní příslušnost určena posledním známým místem jejího pobytu na území České republiky,
- v ostatních řízeních týkajících se právnické osoby místem jejího sídla nebo místem sídla její organizační složky; u zahraniční právnické osoby je místní příslušnost správního orgánu určena sídlem její organizační složky zřízené v České republice; po zrušení organizační složky je místní příslušnost určena posledním sídlem této organizační složky na území České republiky

Změny v příslušnosti správního orgánů

Změny příslušnosti jsou upraveny v § 131 a násl. správního řádu, speciální případy změny příslušnosti v důsledku nečinnosti správního orgánu upravuje § 80 správního řádu. Ke způsobům změn v příslušnosti patří: **atrakce (převzetí), delegace (pověření), postoupení.**

ÚČASTNÍCI SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ

Účastníci správního řízení

- a) v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu;
- b) v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají.
- c) Účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech, jedná se o vedlejší účastníky.
- d) Účastníky jsou rovněž osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon.
 - Za účastníka bude v pochybnostech považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neprokáže opak. O tom, zda osoba je či není účastníkem, vydá správní orgán usnesení, jež se oznamuje pouze tomu, o jehož účasti v řízení bylo rozhodováno, a ostatní účastníci se o něm vyzoomí.

Účastníci správního řízení

Podmínkou samostatného vystupování ve správním řízení je **procesní způsobilost**. Správní řád vychází pro účely procesní způsobilosti ke správnímu řízení z ustanovení občanského zákoníku o způsobilosti k právnímu jednání. Procesní způsobilost znamená činit právní úkony samostatně, vlastním jménem a nést za ně právní odpovědnost. U **fyzické osoby** je základním předpokladem procesní způsobilosti dosažení určitého věku, a to 18 let, resp. nabytím zletilosti.

za **právníckou osobu** jedná její statutární orgán, zaměstnanec, vedoucí odštěpného závodu, nebo organizační složky, popřípadě prokurista. Za stát činí právní úkony vedoucí organizační složky, nebo jím pověřený zaměstnanec. V případě územně samosprávných celků se jedná o osobu, která je dle zákona oprávněna zastupovat územně samosprávný celek navenek, tj. zejména starosta, resp. primátor, popřípadě hejtman (ale také pověřený zaměstnanec nebo zastupitel). Osoba jednající za právníckou osobu ve správním řízení je povinna prokázat své oprávnění.

Zastoupení

Zástupcem účastníka je zákonný zástupce, opatrovník nebo zmocněnec; zástupcem účastníků, jejichž zájmy si neodporují, může být i společný zmocněnec nebo společný zástupce.

Ve správním řízení může jít o dva druhy zastoupení:

a) zákonné zastoupení

b) smluvní zastoupení (na základě plné moci).

VEDENÍ ŘÍZENÍ A ÚKONY SPRÁVNÍHO ORGÁNU

Vedení řízení a úkony správního orgánu

Jednotlivé úkony v řízení se činí písemně, pokud zákon nestanoví jinak nebo pokud to nevyklučuje povaha věci. Jednotlivé sdělení v průběhu řízení lze vůči přítomnému účastníku řízení učinit ústně, pokud ten na písemné formě netrvá. Obsah úkonů prováděných jinou než písemnou formou se poznamená do spisu, nestanoví-li zákon jinak.

Úkony správního orgánu v řízení provádějí **úřední osoby oprávněné k tomu podle vnitřních předpisů správního orgánu nebo pověřené vedoucím správního orgánu**. Oprávněné úřední osoby jsou povinny zachovávat **mlčenlivost** o skutečnostech, o kterých se dozvěděly v souvislosti s řízením a které v zájmu zajištění řádného výkonu veřejné správy nebo v zájmu jiných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny, nestanoví-li zákon jinak. Této povinnosti jsou oprávněné úřední osoby zproštěny jen z důvodů stanovených zvláštním zákonem nebo vysloví-li souhlas osoba, jíž se předmětná skutečnost dotýká.

Vedení řízení a úkony správního orgánu

- jednací jazyk
- spis a protokolace
- doručování
- počítání času

ZAHÁJENÍ SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ, NEČINNOST, NICOTNOST

Zahájení řízení o žádosti

Řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Pokud ze zákona nebo z povahy věci vyplývá, že žádost může podat jen více žadatelů společně, není třeba, aby podání byla učiněna současně. Pro zahájení řízení je rozhodné, kdy tak učinil poslední z nich; správní orgán o zahájení řízení ostatní žadatele vyrozumí.

- povinné náležitosti žádosti
- postup při podání vadné žádosti

Zahájení řízení z moci úřední

Řízení z moci úřední je zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi, kterému má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost, doručením oznámení nebo ústním prohlášením, a není-li správnímu orgánu tento účastník znám, pak kterémukoliv jinému účastníkovi. Oznámení musí obsahovat označení správního orgánu, předmět řízení, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.

Jestliže je v řízení z moci úřední více účastníků, má pro zahájení řízení význam oznámení o zahájení řízení prvnímu z nich. Těm, kterým se nepodařilo zahájení řízení oznámit, ustanoví správní orgán opatrovníka; usnesení o ustanovení opatrovníka se doručuje veřejnou vyhláškou. Oznámení o zahájení řízení může být spojeno s jiným úkonem v řízení.

Nečinnost

Nečinností je stav, kdy správní orgán, který má podle zákona jednat ve stanovené lhůtě, nekonal. Není přitom rozhodné, zda má účastník řízení na určitý obsah rozhodnutí ve věci právní nárok či nikoli.

Podle § 80 odst. 1 správního řádu platí, že nevydá-li správní orgán rozhodnutí ve věci v zákonem stanovené lhůtě, učiní nadřízený správní orgán z moci úřední některá z opatření proti nečinnosti. Takový postup je na místě, bylo-li řízení zahájeno jak z moci úřední, tak na žádost.

Opatření proti nečinnosti učiní nadřízený správní orgán i tehdy, nezahájí-li příslušný správní orgán řízení ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících zahájení řízení z moci úřední. Opatření proti nečinnosti může nadřízený správní orgán učinit i v případě, kdy je z okolností zjevné, že věcně a místně příslušný správní orgán nedodrží lhůtu stanovenou pro vydání rozhodnutí o žádosti nebo zahájí řízení z moci úřední anebo v řízení řádně pokračovat. Po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí může žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podat účastník.

Mezi konkrétní opatření proti nečinnosti se řadí

- a) přikázat nečinnému správnímu orgánu, aby ve stanovené lhůtě učinil potřebná opatření ke zjednání nápravy nebo vydal rozhodnutí,
- b) usnesením převzít věc a rozhodnout namísto nečinného správního orgánu (atrakce)
- c) usnesením pověřit jiný správní orgán ve svém správním obvodu vedením řízení (delegace), nebo
- d) usnesením přiměřeně prodloužit zákonnou lhůtu pro vydání rozhodnutí, lze-li důvodně předpokládat, že správní orgán v prodloužené lhůtě vydá rozhodnutí ve věci, a je-li takový postup pro účastníky výhodnější (prolongace).

Nicotnost

Nicotné je rozhodnutí, k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný. To neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřazený věcně příslušnému správnímu orgánu.

Nicotné je dále rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu.

Nicotnost zjišťuje a **rozhodnutím prohlašuje správní orgán nadřazený** správnímu orgánu, který nicotné rozhodnutí vydal, a to kdykoliv. Jestliže správní orgán dojde k závěru, že jiný správní orgán učinil úkon, který je nicotným rozhodnutím, dá podnět správnímu orgánu příslušnému k prohlášení nicotnosti.

Podnět k prohlášení nicotnosti mohou dát účastníci řízení, v němž bylo rozhodnutí vydáno, a dále ti, kteří jsou uvedeni v písemném vyhotovení tohoto rozhodnutí, jakož i právní nástupci těchto osob, pokud by byli rozhodnutím vázáni, mohou. Jestliže správní orgán neshledá důvody k zahájení řízení o prohlášení nicotnosti, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů do 30 dnů podateli.

Pokud se důvod nicotnosti týká jen některého výroku rozhodnutí nebo vedlejšího ustanovení výroku, je nicotná jen tato část, jestliže z povahy věci nevyplývá, že ji nelze oddělit od ostatního obsahu.

Proti rozhodnutí o prohlášení nicotnosti nelze podat odvolání.

DOKAZOVÁNÍ A DŮKAZNÍ PROSTŘEDKY VE SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ

Dokazování

Dokazování je zákonem upravený postup, který musí zákonem stanoveným způsobem také proběhnout, aby bylo zajištěno především právo na spravedlivý proces.

Dokazování probíhá tak, že důkazy se nejprve vyhledávají, a to jak z úřední povinnosti, tak na návrh účastníka. Následuje vlastní provádění důkazu (např. svědecká výpověď), popřípadě dochází k prověřování údajů dalšími důkazy.

Všeobecnou podmínkou pro provádění důkazů je, že tyto smí být prováděny pouze v **souladu se zákonem**, tedy pouze tím způsobem, který zákon připouští

Hodnocení důkazů

Zásada volného hodnocení důkazů pak působí tak, že pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, **podle své úvahy, přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.** Důkazy provádí správní orgán, který je příslušný vydat rozhodnutí ve věci, ale např. i dožádaný správní orgán (§ 13 odst. 1, 2, 3 správního řádu). Hodnocení důkazů však již provádí výhradně správní orgán, který vede správní řízení.

Důkazní prostředky

- důkazní listina
- důkaz ohledáním
- důkaz svědeckou výpovědí
- důkaz znaleckým posudkem

ZAJIŠTĚNÍ ÚČELU A PRŮBĚHU ŘÍZENÍ

K zajištění účelu a průběhu řízení správní řád stanoví následující právní instituty: **předvolání, předvedení, předběžné opatření, pořádková pokuta, vykázání z místa konání úkonu.**

Předvolání

Správní orgán předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolání musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem. V předvolání musí být uvedeno, kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a jaké jsou právní následky v případě, že se nedostaví.

Předvedení

Pokud se účastník nebo svědek bez náležité omluvy nebo bez dostatečných důvodů na předvolání nedostaví, může správní orgán vydat usnesení, na jehož základě bude účastník nebo svědek předveden. Písemné vyhotovení usnesení se doručuje orgánům, které mají předvedení provést; úřední osoby, které plní úkoly těchto orgánů, doručí usnesení předváděnému. Předvedení na požádání správního orgánu zajišťuje Policie České republiky nebo jiný ozbrojený sbor, o němž to stanoví zvláštní zákon. V řízení před orgány obcí zajišťuje předvedení též obecní policie.

Předběžné opatření

Předběžné opatření slouží k ochraně účelu řízení. Správní orgán může z moci úřední nebo na požádání účastníka před skončením řízení rozhodnutím nařídit předběžné opatření, pokud je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by bylo ohroženo provedení exekuce. Předběžným opatřením lze účastníkovi nebo jiné osobě přikázat, aby něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco strpěl, anebo zajistit věc, která může sloužit jako důkazní prostředek, nebo věc, která může být předmětem exekuce.

O předběžném opatření musí být rozhodnuto do **deseti dnů** od podání žádosti.

Pořádková pokuta

Správní orgán může rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč tomu, kdo v řízení závažně ztěžuje jeho postup tím, že:

- se bez náležité omluvy nedostaví na předvolání ke správnímu orgánu,
- navzdory předchozímu napomenutí ruší pořádek, nebo
- neuposlechne pokynu úřední osoby.

Pořádkovou pokutu lze uložit i tomu, kdo učiní hrubě urážlivé podání.

Vykázání z místa konání úkonu

Vykázání z místa konání úkonu uplatní správní orgán, po předchozím upozornění, v případech, kdy se koná ústní jednání nebo ohledání na místě a některá osoba i po napomenutí ruší pořádek a průběh jednání.

SPRÁVNÍ ROZHODNUTÍ A JEHO DRUHY

Rozhodnutí ve správním řízení

Rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách.

Rozhodnutí se vyhotovuje v písemné formě. Rozhodnutí se písemně nevyhotovuje, pokud tak stanoví zákon; výroková část takového rozhodnutí, podstatné části jeho odůvodnění a poučení o opravném prostředku se pouze vyhlásí a do spisu se učiní záznam, který obsahuje výrokovou část, odůvodnění, datum vydání, číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.

Povinné náležitosti rozhodnutí předepisuje § 68 a násl. správního řádu. **Rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.**

Druhy rozhodnutí

Rozhodnutí, jako jednostranný projev vůle správního orgánu můžeme ve správním řízení nalézt v několika formách. Především jde o rozhodnutí ve věci, které je konečným a závazným aktem aplikace hmotného práva, a ke kterému správní řízení směřuje. V zákonem stanovených případech, kdy správní orgán rozhoduje v rámci správního řízení o procesních otázkách, se rozhodnutí správního orgánu označuje jako **usnesení** (např. usnesení o zastavení řízení či usnesení o přerušení řízení). Správní řád zná ještě další typy rozhodnutí, například: **příkaz, příkaz na místě, mezitímní rozhodnutí, rozhodnutí v části věci, rozhodnutí podmíněno závazným stanoviskem, doklad.**

- konstitutivní x deklaratorní
- příkaz, příkaz na místě
- rozhodnutí podmíněné závazným stanoviskem
- doklad

SPRÁVNÍ ROZHODNUTÍ A JEHO NÁLEŽITOSTI, LHŮTY, PRÁVNÍ MOC A VYKONATELNOST, NÁKLADY SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ

Náležitosti správního rozhodnutí

Rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků, jedná se o tzv. obsahové nebo věcné náležitosti rozhodnutí.

Výroková část může obsahovat i více výroků. Výrok by však měl být autoritativní, vrchnostenské rozhodnutí ve věci.

V odůvodnění se uvedou:

důvody výroku nebo výroků rozhodnutí,

- podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a
- informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

V poučení se uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává. Pokud odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost v poučení uvedena.

Lhůty pro vydání rozhodnutí

Správní orgán je povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu. Pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději **do 30 dnů od zahájení řízení**, k nimž se připočítává doba až 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídit ústní jednání nebo místní šetření, pokud je třeba někoho předvolat, někoho nechat předvést nebo doručovat veřejnou vyhláškou osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, nebo jde-li o zvláště složitý případ. Nedodržení lhůt se nemůže dovolávat ten účastník, který je způsobil.

Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí

Právní moc správního rozhodnutí nastává v okamžiku, kdy správní rozhodnutí již nelze změnit nebo zrušit prostřednictvím řádných opravných prostředků. **To znamená, že správní rozhodnutí již bylo oznámeno a uplynula lhůta pro uplatnění řádného opravného prostředku.** Pravomocné rozhodnutí je závazné pro účastníky správního řízení a pro všechny správní orgány.

Rozhodnutí je **vykonatelné nabytím právní moci nebo pozdějším dnem, který je v jeho výrokové části uveden.** Vykonatelnost vyjadřuje, že povinnost, která byla stanovena správním rozhodnutím, lze vynutit prostřednictvím státního donucení.

Náklady správního řízení

Náklady řízení jsou zejména **hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně správního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, tlumočné a odměna za zastupování.**

Rozhodnutí ve věci nákladů řízení může být ve výrokové části jiného rozhodnutí nebo může být vydáno samostatně, lze je vydat i v průběhu řízení. Rozhodnutí se oznamuje pouze osobám, jichž se týká. Pokud zákon nestanoví jinak, nese správní orgán a účastník své náklady.

ŘÁDNÉ OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

Řádné opravné prostředky jsou takové, které lze uplatnit pouze před tím, než rozhodnutí nabude právní moc. Mezi řádné opravné prostředky patří **odvolání a rozklad**.

Odvolání

Účastník může proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak. Právo podat odvolání nepřísluší účastníkovi, který se po oznámení rozhodnutí tohoto práva písemně nebo ústně do protokolu vzdal. Jestliže odvolatel vzal podané odvolání zpět, nemůže je podat znovu. Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Odvolání má obecně **suspenzivní**, resp. odkladný a **devolutivní**, resp. přesunující účinek. Suspenzivní účinek působí tak, že prvostupňové rozhodnutí nenabývá právní moc ani vykonatelnost. Devolutivní účinek způsobuje, že se rozhodování přesouvá na správní orgán, který je instančně nadřazený.

Odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.

Rozklad

Proti rozhodnutí, které vydal **ústřední správní úřad, ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu v prvním stupni**, lze podat rozklad. O rozkladu rozhoduje ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu. Režim pro rozhodování o rozkladu je shodný s odvolacím řízením. Ústřední správní orgán pro tyto účely zřizuje rozkladovou komisi, jejíž členové jsou nezávislí odborníci. Rozkladová komise má nejméně 5 členů. Předsedu a ostatní členy rozkladové komise jmenuje ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu.

MIMOŘÁDNÉ OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

Mimořádné opravné prostředky se nazývají jako mimořádné z toho důvodu, že znamenají průlom do právní moci, nezměnitelnosti vydaného rozhodnutí. **Ve správním řízení mezi ně řadíme přezkumné řízení, obnovu řízení a nové rozhodnutí.**

Přezkumné řízení

V přezkumném řízení správní orgány z moci úřední přezkoumávají pravomocná rozhodnutí v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy. Lze tedy říci, že jde o případy, kdy došlo ze strany správního orgánu k porušení zásady zákonnosti. Účastník může dát podnět k provedení přezkumného řízení. Tento podnět není návrhem na zahájení řízení. Jestliže správní orgán neshledá důvody k zahájení přezkumného řízení, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů do 30 dnů podateli.

Obnova řízení

Obnova řízení představuje další mimořádný opravný prostředek proti pravomocnému rozhodnutí, který lze podat ze zákonem stanovených důvodů a to jak na žádost účastníka, tak i z moci úřední. Řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže

a) vyšly najevo **dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy**, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, nebo

b) bylo **zrušeno či změněno rozhodnutí**, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno,

a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

Účastník může podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do **3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí**. Obnovy řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení. O obnově řízení rozhoduje správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni.

Ve tříleté lhůtě od právní moci rozhodnutí může o obnově řízení z moci úřední rozhodnout též správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni, jestliže je dán některý z důvodů uvedených výše a jestliže je na novém řízení veřejný zájem.

Nové rozhodnutí

Provést nové řízení a vydat nové rozhodnutí ve věci lze tehdy, jestliže

- a) je to nezbytné při postupu, kdy správní orgán prominul zmeškaný úkol,
- b) novým rozhodnutím bude vyhověno žádosti, která byla pravomocně zamítnuta,
- c) nové rozhodnutí z vážných důvodů dodatečně stanoví nebo změní dobu platnosti nebo účinnosti rozhodnutí anebo lhůtu ke splnění povinnosti nebo dodatečně povolí plnění ve splátkách, popřípadě po částech; zkrácení doby platnosti nebo účinnosti rozhodnutí anebo lhůty ke splnění povinnosti je možné pouze tehdy, stanoví-li tuto možnost zákon,
- d) rozhodnutí ve věci bylo zrušeno jiným orgánem veřejné moci podle zvláštního zákona, nebo
- e) tak stanoví zvláštní zákon.

SPRÁVNÍ EXEKUCE

Správní exekuce

Správní exekuce může představovat závěrečné (fakultativní) stadium celého správního řízení, které spočívá v donucení ke splnění povinností uložených ve správním řízení.

Základním předpokladem pro provedení správní exekuce je existence **exekučního titulu**, kterým může být vykonatelné správní rozhodnutí nebo vykonatelný smír. Hlavním účastníkem řízení, resp. pasivně legitimovaným je povinný. Aktivní legitimaci má správní orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni, nebo schválil smír nebo osoba oprávněna z exekučního titulu.

Exekuce na peněžitá plnění

Pro exekuci, vybírání a evidenci peněžitých plnění se uplatní postup pro správu daní (dle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád).

Daňovou exekuci lze provést pouze těmito způsoby:

- srážkami ze mzdy,
- příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb,
- příkázáním jiné peněžitě pohledávky,
- postižením jiných majetkových práv,
- prodejem movitých věcí, nebo
- prodejem nemovitých věcí.

Exekuce na nepeněžitá plnění

Exekuce k vymožení nepeněžitě povinnosti se řídí povahou uložené povinnosti. Lze ji nařídit a provést těmito způsoby:

- náhradním výkonem v případě zastupitelných plnění,
- přímým vynucením v případě nezastupitelných plnění, zejména vyklizením, odebráním movité věci a předvedením, nebo
- ukládáním donucovacích pokut.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Jungmannova 17 | 110 00 Praha 1
| Česká republika

+420 221 506 700

www.cevro.cz

www.cevro.cz